

32002R1400

1.8.2002.

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 203/30

KOMISIJAS REGULA (EK) Nr. 1400/2002**(2002. gada 31. jūlijs)****par Līguma 81. panta 3. punkta piemērošanu vertikālu vienošanos un saskaņotu darbību kategorijām mehānisko transportlīdzekļu nozarē**

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Padomes 1965. gada 2. marta Regulu Nr. 19/65/EEK par Līguma 85. panta 3. punkta piemērošanu dažām līgumu un saskaņotu darbību kategorijām ⁽¹⁾, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1215/1999 ⁽²⁾, un jo īpaši tās 1. pantu,

publicējusi šīs regulas projektu ⁽³⁾,

apspriedusies ar Padomdevēju komiteju konkurences ierobežojumu un dominances jautājumos,

tā kā:

- (1) Mehānisko transportlīdzekļu nozarē gūtā pieredze jaunu mehānisko transportlīdzekļu un rezerves daļu izplatīšanā, kā arī garantijas apkopē, ļauj noteikt vertikālu vienošanos kategorijas, kuras parasti var uzskatīt par atbilstošām 81. panta 3. punktā izklāstītajiem nosacījumiem.
- (2) Šī pieredze liek secināt, ka šajā nozarē ir vajadzīgi stingrāki noteikumi, nekā paredz Komisijas 1999. gada 22. decembra Regula (EK) Nr. 2790/1999 par Līguma 81. panta 3. punkta piemērošanu vertikālu vienošanos un saskaņotu darbību kategorijām ⁽⁴⁾.
- (3) Šie stingrākie noteikumi atbrīvošanai pa kategorijām (atbrīvojumi) būtu jāattiecinā uz vertikālajām vienošanām par jaunu mehānisko transportlīdzekļu pirkšanu vai pārdošanu, vertikālajām vienošanām par mehānisko transportlīdzekļu rezerves daļu pirkšanu vai pārdošanu un vertikālajām vienošanām par šādu transportlīdzekļu remonta un tehniskās apkopes pakalpojumu pirkšanu vai pārdošanu, ja šie līgumi noslēgti starp nekonkurējošiem uzņēmumiem, starp konkrētiem konkurentiem vai konkrētām mazumtirgotāju vai remontētāju apvienībām. Te ietvertas vertikālās vienošanās, kas noslēgtas starp mazumtirdzniecības izplatītāju vai pilnvarotu remontētāju un izplatīšanas apakšuzņēmēju vai remontētāju. Šī regula būtu attiecināma arī uz tām vertikālajām vienošanām, kurās ietverti

palīgnoteikumi par intelektuālā īpašuma tiesību piešķiršanu vai izmantošanu. Termins "vertikālās vienošanās" būtu attiecīgi jādefinē, iekļaujot gan līgumus, gan atbilstošās saskaņotās darbības.

- (4) Iespēja gūt labumu no atbrīvojuma būtu jāattiecinā tikai uz tiem vertikālajiem vienošanām, par kurām pietiekami droši var uzskatīt, ka tie atbilst 81. panta 3. punkta nosacījumiem.
- (5) Vertikālās vienošanās, kas ietilpst šajā regulā noteiktajās kategorijās, var uzlabot ekonomisko efektivitāti ražošanas un izplatīšanas ķēdē, veicinot labāku koordināciju starp dalībuzņēmumiem. Jo īpaši tie var samazināt pušu darbības un izplatīšanas izmaksas un optimizēt pārdošanas un ieguldījumu līmeni.
- (6) Iespējamība, ka šāda efektivitātes palielināšanās atsvērs jebkuru konkurences kavēšanas ietekmi sakarā ar vertikālajās vienošanās ietvertiem ierobežojumiem, ir atkarīga no attiecīgo uzņēmumu tirgus spējas un tātad no šo uzņēmumu spējas izturēt pieaugošu konkurenci ar citiem preču piegādātājiem vai tehniskās apkopes pakalpojumu sniedzējiem, ko pircējs uzskata par apmaināmiem vai aizstājamiem ar citiem ražojumu īpašību, cenu vai paredzētās izmantošanas dēļ.
- (7) Lai parādītu piegādātāja tirgus spējas, pamatojoties uz tirgus daļu, būtu jānosaka limits. Turklāt šajā konkrētās nozares regulā varētu būt stingrāki noteikumi, nekā paredzēts Regulā (EK) Nr. 2790/1999, jo īpaši par selektīvu izplatīšanu. Limiti, par kuriem mazākiem var uzskatīt, ka vertikālo vienošanos nodrošinātie labumi atsvēr to ierobežojošo ietekmi, varētu atšķirties atkarībā no vertikālās vienošanās veida. Vispār var uzskatīt, ka vertikālās vienošanās nodrošina šādus labumus, ja attiecīgā piegādātāja tirgus daļa jaunu mehānisko transportlīdzekļu vai rezerves daļu izplatīšanas tirgū ir līdz 30 %, vai līdz 40 %, ja jaunu mehānisko transportlīdzekļu tirdzniecībā lieto kvantitatīvu selektīvo izplatīšanu. Attiecībā uz garantijas apkopi var uzskatīt, ka vertikālās vienošanās, atbilstīgi kurām piegādātāji nosaka kritērijus tam, kā viņu pilnvarotiem remontētājiem jāsniedz remonta vai apkopes pakalpojumi attiecīgā modeļa mehāniskajiem transportlīdzekļiem, un nodrošina tiem aprīkojumu un apmācību šādu pakalpojumu sniegšanai, nodrošina šādus labumus, ja attiecīgā piegādātāja pilnvaroto remontētāju tīkla tirgus daļa ir līdz 30 %. Tomēr pircēja tirgus daļa ir svarīga vertikālajiem vienošanām, kurās iekļautas ekskluzīvas piegādes saistības, lai noteiktu šādu vertikālo vienošanos vispārējo ietekmi tirgū.

⁽¹⁾ OV 36, 6.3.1965., 533./65. lpp.⁽²⁾ OV L 148, 15.6.1999., 1. lpp.⁽³⁾ OV C 67, 16.3.2002., 2. lpp.⁽⁴⁾ OV L 336, 29.12.1999., 21. lpp.

- (8) Pārsniedzot tirgus daļu limitus, nevar pieņemt, ka vertikālās vienošanās, kas ietilpst 81. panta 1. punkta darbības jomā, parasti radīs tāda veida un apjoma reālas priekšrocības, lai kompensētu konkurencei radītos traucējumus. Tomēr kvalitatīvā selektīvā izplatīšanā šādas priekšrocības var sagaidīt neatkarīgi no piegādātāja tirgus daļas.
- (9) Lai piegādātāju pasargātu no līguma pārtraukšanas, ja izplatītāji vai remontētāji sāk konkurenci veicinošu rīcību, piemēram, aktīvu vai pasīvu pārdošanu ārvalstu patērētājiem, vairāku (transportlīdzekļu) marku tirdzniecību vai apakšlīgumu slēgšanu par remonta un tehniskās apkopes pakalpojumiem, tad rakstiskā paziņojumā par pārtraukšanu objektīvi un atklāti jāizklāsta iemesli. Turklāt, lai stiprinātu izplatītāju un remontētāju neatkarību no piegādātājiem, būtu jānosaka minimālais periods, kurā paziņo par noteikta termiņa līgumu nepagarināšanu un beztermiņa līgumu pārtraukšanu.
- (10) Lai veicinātu tirgus integrāciju un ļautu izplatītājiem vai pilnvarotiem remontētājiem paplašināt uzņēmējdarbības iespējas, izplatītājiem vai pilnvarotiem remontētājiem jāļauj pirkt citus tāda paša tipa uzņēmumus, kas izplatīšanas sistēmā tirgo vai remontē tādu pašu marku mehāniskos transportlīdzekļus. Šajā nolūkā jebkurai vertikālajai vienošanās starp piegādātāju un izplatītāju vai pilnvaroto remontētāju jānodrošina pēdējiem tiesības nodot visas savas tiesības un pienākumus sevis izvēlētam citam tāda paša tipa uzņēmumam, kas izplatīšanas sistēmā tirgo vai remontē tādu pašu marku mehāniskos transportlīdzekļus.
- (11) Lai veicinātu ātru to strīdu izšķiršanu, kas rodas starp izplatīšanas līguma pusēm un var citādi traucēt efektīvu konkurenci, no atbrīvojuma varētu gūt labumu tikai tad, ja līgumi katrai pusei paredz tiesības uz neatkarīga eksperta vai šķīrējtiesneša aizsardzību, jo īpaši tad, ja ir paziņots par līguma pārtraukšanu.
- (12) Neatkarīgi no attiecīgo uzņēmumu tirgus daļas, šī regula neattiecas uz vertikālajām vienošanām, kas satur konkrētu veidu pretkonkurences ierobežojumus (skaidri definēti ierobežojumi), kuri jūtami ierobežo konkurenci nelielā tirgus daļā un nav obligāti vajadzīgi, lai panāktu iepriekšminēto pozitīvo iznākumu. Tas jo īpaši attiecas uz vertikālajām vienošanām, kas satur ierobežojumus, piemēram, minimālās vai noteiktās tālākās pārdošanas cenas un, ar dažiem izņēmumiem, ierobežojumus teritorijai, kurā vai pircējus, kam izplatītāji vai remontētāji var pārdot līguma preces vai pakalpojumus. Šādi līgumi nevarētu piešķirt atbrīvojumu.
- (13) Jānodrošina, ka nav ierobežota efektīva konkurence kopējā tirgū un starp izplatītājiem dažādās dalībvalstīs, ja piegādātājs izmanto selektīvo izplatīšanu vienos tirgos un citādas izplatīšanas formas citos. Labums no atbrīvojuma jo īpaši nebūtu jāparedz selektīvās izplatīšanas līgumiem, kas ierobežo pasīvo pārdošanu jebkuram tiešajam patērētājam vai nepilnvarotam izplatītājam tirgos, ja noteiktas ekskluzīvas teritorijas, un šie selektīvās izplatīšanas līgumi ierobežo pasīvo pārdošanu pircēju grupām, piešķirot vienīgi citiem izplatītājiem. Labumus no atbrīvojuma nedrīkst gūt ar sevišķiem izplatīšanas līgumiem, ja tirgos, kur izmanto selektīvu izplatīšanu, ir ierobežota aktīva vai pasīva pārdošana jebkuram tiešajam patērētājam vai nepilnvarotam izplatītājam.
- (14) Jebkura izplatītāja tiesībās pasīvi vai, ja vajadzīgs, aktīvi pārdot jaunus mehāniskos transportlīdzekļus tiešajiem patērētājiem būtu jāiekļauj tiesības pārdot šādus transportlīdzekļus tiešajiem patērētājiem, kuri ir devuši atļauju starpniecības vai pirkšanas aģentam viņu vārdā nopirkt, pārņemt tā piegādi, transportēt vai uzglabāt jaunu mehānisko transportlīdzekli.
- (15) Tiesības lietot Internetu būtu jāiekļauj jebkura izplatītāja tiesībās pasīvi vai, ja vajadzīgs, aktīvi pārdot jaunus mehāniskos transportlīdzekļus vai rezerves daļas vai jebkura pilnvarota remontētāja tiesībās pasīvi vai, ja vajadzīgs, aktīvi pārdot remonta un tehniskās apkopes pakalpojumus jebkuram tiešajam patērētājam.
- (16) Izplatītājiem pārdošanu netieši ierobežo piegādātāju noteiktie pārdošanas ierobežojumi jebkuram tiešajam patērētājam citās dalībvalstīs, piemēram, ja samaksa izplatītājam vai pirkšanas cena ir atkarīga no transportlīdzekļa galamērķa vai tiešā patērētāja pastāvīgas dzīvesvietas. Citi pārdošanas netiešas ierobežošanas piemēri ietver piegādes kvotas, pamatojoties uz pārdošanu ārpus kopējā tirgus teritorijas, neatkarīgi no tā, vai tas ir saistīts ar tirdzniecības mērķiem. Premiālā samaksas sistēma atkarībā no transportlīdzekļu galamērķa vai jebkāda diskriminējoša piegāde izplatītājiem transportlīdzekļu trūkuma vai cita iemesla dēļ arī netieši ierobežo pārdošanu.
- (17) Vertikālās vienošanās, kas piegādātāju izplatīšanas sistēmas pilnvarotajiem remontētājiem neuzliek pienākumu nodrošināt garantijas, veikt bezmaksas apkalpošanu un jebkura kopējā tirgū pārdotā attiecīga modeļa mehāniskā transportlīdzekļa atsaukšanu, netieši ierobežo pārdošanu un nevarētu dot labumu no atbrīvojuma. Tas neierobežo mehānisko transportlīdzekļu piegādātāja tiesības uzlikt izplatītājam pienākumu pārliecināties, ka viņa pārdotajiem jaunajiem mehāniskajiem transportlīdzekļiem ir nodrošinātas garantijas, tiek veikta bezmaksas apkalpošana un atsaukšana, kas jādara vai nu izplatītājam pašam, vai, noslēdzot apakšlīgumu, šo pakalpojumu izpildi var nodot pilnvarotajam(-iem) remontētājam(-iem). Ja pilnvarotais

- remontētājs, ar kuru izplatītājs ir noslēdzis apakšlīgumu, nav izpildījis iepriekšminētos pienākumus, tad patērētājiem vajadzētu būt iespējai vērsties pie izplatītāja. Turklāt, lai izplatītājiem ļautu pārdot mehāniskos transportlīdzekļus tiešajiem patērētājiem visā kopējā tirgū, atbrīvojumi būtu jāpiemēro vienīgi tiem izplatīšanas līgumiem, kuri piegādātāja tīkla remontētājiem prasa veikt līguma un tam atbilstošu preču remonta un tehniskās apkopes pakalpojumus neatkarīgi no tā, kurā vietā kopējā tirgū šīs preces ir pārdotas.
- (18) Selektīvās izplatīšanas tirgos atbrīvojums būtu jāpiemēro attiecībā uz aizliegumu izplatītājam strādāt citur nekā papildu vietā uzņēmumā, kurā viņš izplata transportlīdzekļus, izņemot pasažieru automobiļus vai vieglos saimnieciski izmantojamus transportlīdzekļus. Tomēr šis aizliegums nebūtu jāatbrīvo, ja tas ierobežo izplatītāju uzņēmējdarbības attīstību atļautajā vietā, piemēram, ierobežojot tās infrastruktūras attīstību vai iegādi, kas vajadzīga pārdošanas apjomu pieaugumam, ieskaitot pieaugumu, kuru rada pārdošanas Internetā.
- (19) Nebūtu piemēroti atbrīvot jebkuru vertikālo vienošanos, kas ierobežo izplatīšanas sistēmas dalībniekiem oriģinālo rezerves daļu vai atbilstošas kvalitātes rezerves daļu pārdošanu neatkarīgiem remontētājiem, kuri tās izmanto remonta vai apkopes pakalpojumu veikšanai. Bez šādām rezerves daļām neatkarīgie remontētāji nevarētu spēt efektīvi konkurēt ar pilnvarotiem remontētājiem, jo viņi nespētu nodrošināt patērētājiem labas kvalitātes pakalpojumus, kas sekmētu mehānisko transportlīdzekļu drošu darbību.
- (20) Lai tiešie patērētāji varētu izmantot tiesības nopirkt jaunus mehāniskos transportlīdzekļus ar identiskām specifikācijām tiem, kas pārdoti jebkurā citā dalībvalstī, no jebkura kopējā tirgū atzīta izplatītāja, kurš pārdod attiecīgos modeļus, atbrīvojums būtu jāpiemēro tikai vertikālajām vienošanām, kas dod iespēju izplatītājam pasūtīt, turēt krājumā un pārdot jebkuru transportlīdzekli, kurš atbilst līgumā ietvertajam modelim. Diskriminējoši vai objektīvi nepamatoti piegādes nosacījumi, jo īpaši tie, kas attiecas uz piegādes laiku vai cenām, un ko piegādātājs piemēro atbilstošiem transportlīdzekļiem, ir uzskatāmi par tādiem, kuri ierobežo izplatītāju spējas pārdot šos transportlīdzekļus.
- (21) Mehāniskie transportlīdzekļi ir dārgas un tehniski sarežģītas mobilas preces, kam remonts un apkope vajadzīgi gan regulāri, gan ārpus kārtas. Tomēr jaunu mehānisko transportlīdzekļu izplatītājiem nav nepieciešams arī veikt remontu un tehnisko apkopi. Piegādātāju un tiešo patērētāju likumīgās intereses var pilnīgi apmierināt, ja izplatītājs noslēdz apakšlīgumu par šiem pakalpojumiem, ieskaitot garantiju nodrošināšanu, bezmaksas apkalpošanu un atsaukšanu, ar remontētāju vai vairākiem remontētājiem piegādātāja izplatīšanas sistēmā. Tomēr ir lietderīgi atvieglot piekļuvi remonta un tehniskās apkopes pakalpojumiem. Tādēļ piegādātājs var pieprasīt izplatītājiem, kuri ir noslēguši apakšlīgumu par remonta un tehniskās apkopes pakalpojumiem ar vienu vai vairākiem pilnvarotiem remontētājiem, paziņot tiešajam patērētājam attiecīgās remonta darbnīcas vai darbnīcu nosaukumu un adresi. Ja kāds no šiem pilnvarotajiem remontētājiem neatrodas tirdzniecības vietas tuvumā, tad piegādātājs var arī pieprasīt, lai izplatītājs norāda tiešajiem patērētājiem, cik tālu ir no tirdzniecības vietas līdz attiecīgai remonta darbnīcai vai darbnīcām. Tomēr piegādātājs šādus pienākumus var uzlikt tikai tad, ja viņš līdzīgus pienākumus uzliek arī izplatītājiem, kuru pašu remonta darbnīcas un tirdzniecības vieta neatrodas vienā zemes gabalā.
- (22) Turklāt, lai arī pārdotu jaunus mehāniskos transportlīdzekļus, remonta un tehniskās apkopes pakalpojumi nav adekvāti jānodrošina pilnvarotiem remontētājiem. Tādēļ atbrīvojumam nebūtu jāattiecas uz vertikālajām vienošanām, kas satur tiešu vai netiešu pienākumu vai pamudinājumu, kuri saista pārdošanu un apkalpošanu vai vienas no šīm darbībām veikšanu padara par atkarīgu no otras; tas tā ir jo īpaši tad, ja izplatītājiem vai pilnvarotiem remontētājiem samaksa, kas attiecas uz vienu darbību, pērkot vai pārdodot preces vai pakalpojumus, ir padarīta par atkarīgu no otras darbības, pērkot vai pārdodot preces vai pakalpojumus, vai, ja visas šīs preces vai pakalpojumi ir neskaidri sakopotī vienotā samaksas vai diskonta sistēmā.
- (23) Lai nodrošinātu efektīvu konkurenci remonta un tehniskās apkopes tirgos un ļautu remontētājiem piedāvāt tiešajiem patērētājiem konkurētspējīgas rezerves daļas, tādas kā oriģinālās un atbilstošas kvalitātes rezerves daļas, atbrīvojumam nebūtu jāattiecas uz vertikālajām vienošanām, kas ierobežo transportlīdzekļu ražotāju izplatīšanas sistēmas pilnvarotiem remontētājiem, neatkarīgiem rezerves daļu izplatītājiem, neatkarīgiem remontētājiem vai tiešajiem patērētājiem iespējas iegūt šādas rezerves daļas no ražotājiem vai no citas trešās personas pēc savas izvēles. Tas neskar rezerves daļu ražotāju civiltiesisko atbildību.

- (24) Turklāt, lai ļautu pilnvarotiem un neatkarīgiem remontētājiem un tiešajiem patērētājiem identificēt mehānisko transportlīdzekļu detaļu vai rezerves daļu ražotāju un izvēlēties starp konkurētspējīgām rezerves daļām, atbrīvojumam nebūtu jāattiecas uz līgumiem, ar kuriem mehānisko transportlīdzekļu ražotājs ierobežo detaļu vai oriģinālo rezerves daļu ražotāju iespējas efektīvi un viegli pamanāmi novietot savas preču zīmes vai logotipus uz šīm detaļām. Turklāt, lai atvieglotu šo izvēli un to rezerves daļu pārdošanu, kas ir izgatavotas saskaņā ar specifikācijām un ražošanas un kvalitātes standartiem, kuri transportlīdzekļa ražotājam ir paredzēti detaļu vai rezerves daļu ražošanai, uzskata, ka rezerves daļas ir oriģinālas rezerves daļas, ja rezerves daļu ražotājs izsniedz apliecinājumu, ka detaļu kvalitāte ir tāda pati kā detaļām, ko izmanto mehāniskā transportlīdzekļa montāžai, un kas ir izgatavotas saskaņā ar šiem standartiem un specifikācijām. Citas rezerves daļas, kam rezerves daļu ražotājs jebkurā laikā var izsniegt apliecināšanu sertifikātu, ka to kvalitāte ir tāda pati kā detaļām, kuras izmanto konkrēta mehāniskā transportlīdzekļa montāžai, drīkst pārdot kā atbilstošas kvalitātes rezerves daļas.
- (25) Atbrīvojumam nebūtu jāattiecas uz vertikālajām vienošanām, kuras ierobežo pilnvarotiem remontētājiem mehāniskā transportlīdzekļa remontam vai tehniskai apkopei izmantot atbilstošas kvalitātes rezerves daļas. Tomēr, ņemot vērā līgumā paredzēto transportlīdzekļa ražotāja tiešo līdzdalību garantijas remontos, bezmaksas apkalpošanā un atsaukšanā, atbrīvojumam būtu jāattiecas uz līgumiem, kas satur pilnvaroto remontētāju pienākumus šo remontu veikšanā izmantot transportlīdzekļa ražotāja piegādātas oriģinālas rezerves daļas.
- (26) Lai aizsargātu efektīvu konkurenci remonta un tehniskās apkopes pakalpojumu tirgū un neatkarīgiem remontētājiem novērstu tiesību zaudēšanu iekšējā īpašuma izpirkšanai, mehānisko transportlīdzekļu ražotājiem jānodrošina visiem ieinteresētajiem neatkarīgajiem tirgus dalībniekiem piekļuve visai tehniskai informācijai, diagnostikas un citam aprīkojumam, rīkiem, ieskaitot visu atbilstošo programmatūru, un mācības, kas ir nepieciešamas, lai veiktu mehānisko transportlīdzekļu remontu un tehnisko apkopi. Neatkarīgie tirgus dalībnieki, kam jābūt nodrošinātai šādai piekļuvei, jo īpaši ir neatkarīgie remontētāji, remonta aprīkojuma vai rīku ražotāji, tehniskās informācijas izdevēji, autoklubi, darbinieki, kuri sniedz palīdzību uz ceļa, darbinieki, kas piedāvā pārbaudes un testēšanas pakalpojumus un darbinieki, kuri piedāvā remontētāju apmācību. Jo īpaši piekļuves nosacījumi nedrīkst būt diskriminējoši starp pilnvarotiem un neatkarīgiem tirgus dalībniekiem; piekļuve jānodrošina pēc lūguma un bez nepamatotas kavēšanās, un cenai, ko pieprasa par informāciju, nevajadzētu kavēt piekļuvi tai, ņemot vērā apjomu, kādā to izmanto neatkarīgie tirgus dalībnieki. Būtu jāpieprasa mehānisko transportlīdzekļu piegādātājam nodrošināt neatkarīgiem tirgus dalībniekiem piekļuvi tehniskai informācijai par jauniem mehāniskiem transportlīdzekļiem tajā pašā laikā, kad šāda piekļuve tiek nodrošināta tā pilnvarotajam remontētājam, un nedrīkst uzlikt pienākumu neatkarīgiem tirgus dalībniekiem nopirkt vairāk informācijas, nekā vajadzīgs attiecīgā darba veikšanai. Būtu jāuzliek pienākums nodrošināt piekļuvi tehniskai informācijai, kas ir nepieciešama mehāniskā transportlīdzekļa elektronisko ierīču pārprogrammēšanai. Tomēr ir likumīgi un atbilstīgi neatļaut piekļuvi tehniskai informācijai, kas varētu ļaut trešai personai apiet vai padarīt nekaitīgas pretaizdzīšanas ierīces, pārkalibrēt elektroniskās ierīces vai sabojāt ierīces, kuras, piemēram, ierobežo mehāniskā transportlīdzekļa ātrumu, ja vien aizsardzību pret aizdzīšanu, pārkalibrēšanu vai viltšanu nevar sasniegt ar citiem līdzekļiem. Intelektuālā īpašuma tiesības un tiesības attiecībā uz zinātni (*know-how*), ieskaitot to, kas attiecas uz iepriekšminētām ierīcēm, ir jāīsteno bez ļaunprātīgas izmantošanas.
- (27) Lai nodrošinātu iekļūšanu tirgos un novērstu slepenas vienošanās, kā arī dotu izplatītājiem iespējas pārdot transportlīdzekļus ar vairāku nesaitītu ražošanas uzņēmumu precēm, atbrīvojumu papildina ar dažiem īpašiem nosacījumiem. Šajā sakarā atbrīvojumu nedrīkst piešķirt nekonkurēšanas pienākumiem. Jo īpaši neierobežo piegādātāja spējas pieprasīt izplatītājam tirdzniecības zālēs transportlīdzekļus izstādīt noteiktu precēm vietās, lai izvairītos no marku sajaukšanas, un nedrīkst piešķirt atbrīvojumu, ja aizliedz pārdot konkurējošas preces. Tas pats attiecas uz pienākumu izstādīt ar nepievienotām sastāvdaļām pilnībā nokomplektētus mehāniskos transportlīdzekļus, ja tādēļ uzņēmumu izgatavotos transportlīdzekļus pārdot vai izstādīt ir neiespējami vai pārmērīgi grūti. Turklāt pienākumu, lai katras markas transportlīdzekļi pārdotu īpašs personāls, uzskata par netiešu nekonkurēšanas pienākumu un tādēļ uz to nebūtu jāattiecināta atbrīvojums, ja vien izplatītājs nav paredzējis īpašu personālu, un piegādātājs nesedz visas ar to saistītās papildu izmaksas.
- (28) Lai nodrošinātu to, ka remontētāji spēj veikt visu mehānisko transportlīdzekļu remontus vai tehnisko apkopi, atbrīvojums nebūtu jāattiecinā uz pienākumiem, kas ierobežo mehānisko transportlīdzekļu remontētāju spējas sniegt remonta vai tehniskās apkopes pakalpojumus konkurējošiem piegādātājiem.
- (29) Turklāt ir vajadzīgi īpaši nosacījumi, lai no atbrīvojuma darbības jomas izslēgtu konkrētus ierobežojumus, kas dažreiz noteikti saistībā ar selektīvu izplatīšanas sistēmu. Tas jo īpaši attiecas uz pienākumiem, lai novērstu to, ka selektīvās izplatīšanas sistēmas dalībnieki pārdod atsevišķu konkurējošu piegādātāju marku transportlīdzekļus, kas viegli varētu izraisīt konkrētu tiesību zaudēšanu iekšējā īpašuma izpirkšanai. Papildu nosacījumi ir vajadzīgi, lai veicinātu vienas precēzīmes konkurenci un tirgus integrāciju kopējā tirgū, radot iespējas izplatītājiem un pilnvarotiem remontētājiem, kas vēlas izmantot uzņēmējdarbības iespējas ārpus to reģistrācijas vietas, un izveidojot nosacījumus

- vairāku marku izplatītāju attīstībai. Jo īpaši nebūtu jāatbrīvo aizliegums izplatītājam strādāt citur nekā papildu vietā uzņēmumā, kurā viņš izplata transportlīdzekļus, izņemot pasažieru automobiļus vai vieglos saimnieciski izmantojamus transportlīdzekļus, vai nodrošināt remonta un tehniskās apkopes pakalpojumus. Piegādātājs var pieprasīt papildu vietas pasažieru automobiļu un vieglo saimnieciski izmantojamo transportlīdzekļu tirdzniecībai vai piegādei, vai remonta darbnīcām, lai ievērotu attiecīgos kvalitātes kritērijus, kurus piemēro līdzīgām tirdzniecības vietām tajā pašā ģeogrāfiskajā apgabalā.
- (30) Atbrīvojums nebūtu jāattiecinā uz ierobežojumiem, kas ierobežo mehānisko transportlīdzekļu izplatītāja spējas veikt līzings pakalpojumus.
- (31) Tirgus daļas ierobežošana, atbrīvojumu liegšana dažām vertikālajām vienošanās un nosacījumi, kas noteikti šajā regulā, parasti varētu nodrošināt to, ka līgumi, uz kuriem attiecas atbrīvojums, neļauj iesaistītajiem uzņēmumiem likvidēt konkurenci attiecībā uz būtisku konkrēto ražojumu vai pakalpojumu daļu.
- (32) Īpašos gadījumos, kad līgumi, kas citādi būtu devuši labumu no atbrīvojuma, tomēr rada sekas, kuras nav savienojamas ar 81. panta 3. punktu, Komisija ir pilnvarota atņemt atbrīvojuma dotos labumus; tas jo īpaši var gadīties tad, ja pircējam ir nozīmīgas tirgus spējas attiecīgajā tirgū, kur viņš vēlreiz pārdod preces vai sniedz pakalpojumus, vai kur vertikālo vienošanos paralēlajiem tīkliem ir līdzīga ietekme, kas tādēļ ievērojami ierobežo piekļuvi attiecīgajā tirgū vai konkurenci; šāda kumulatīva iedarbība var rasties selektīvajā izplatīšanā. Komisijas var arī atņemt atbrīvojuma dotos labumus, ja konkurenci tirgū ievērojami ierobežo piegādātāja tirgus spējas vai ja būtiski atšķiras cenas un piegādes nosacījumi mehānisko transportlīdzekļu izplatītājiem starp ģeogrāfiskiem tirgiem. Tā var atņemt arī atbrīvojuma dotos labumus, ja par līgumam atbilstošu preču piegādi pieprasa diskriminējošas cenas vai pārdošanas nosacījumus, vai neattaisnojami lielas piemaksas, kā tās, ko pieprasa par transportlīdzekļiem ar vadības ierīcēm labajā pusē.
- (33) Regula Nr. 19/65/EEK dod dalībvalstu iestādēm tiesības atņemt atbrīvojuma dotos labumus attiecībā uz vertikālajām vienošanās, kas rada sekas, kuras nav savienojamas ar 81. panta 3. punkta nosacījumiem, ja tādas sekas ir jūtamas to teritorijā vai tās daļā un ja šai teritorijai ir noteikta ģeogrāfiska tirgus pazīmes; šādu valsts atcelšanas pilnvaru piemērošanai nebūtu jābūt visā kopējā tirgū vienoti piemērot Kopienas konkurences noteikumus vai pilnībā veikt pasākumus, kas paredzēti šo noteikumu izpildei.
- (34) Lai ļautu labāk uzraudzīt vertikālo vienošanos paralēlos tīklus, kam ir līdzīga ierobežojoša ietekme un kas aptver vairāk nekā 50 % no attiecīgā tirgus, Komisijai būtu jāļauj atbrīvojumu pasludināt par nepiemērojamu vertikālajām vienošanās, kas satur īpašus ierobežojumus, kas attiecas uz minēto tirgu, tādējādi atjaunojot 81. panta 1. punkta piemērošanu šiem līgumiem.
- (35) Atbrīvojums būtu jāpiesūta, neliedzot piemērot Līguma 82. panta noteikumus par uzņēmuma dominējoša stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.
- (36) Komisijas 1995. gada 28. jūnija Regula (EK) Nr. 1475/95 par Līguma 85. panta 3. punkta piemērošanu dažām mehānisko transportlīdzekļu izplatīšanas un apkalpošanas līgumu kategorijām⁽¹⁾ ir piemērojama līdz 2002. gada 30. septembrim. Lai ļautu visiem tirgus dalībniekiem pieņemt vertikālās vienošanās, kas ir saderīgas ar šo regulu un kas vēl ir spēkā tad, kad beidzas tajā paredzētais atbrīvojums, ir lietderīgi par šādiem līgumiem gūt labumu pārejas periodā līdz 2003. gada 1. oktobrim, kurā tie saskaņā ar šo regulu būtu atbrīvoti no 81. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma.
- (37) Lai ļautu visiem tirgus dalībniekiem jaunu pasažieru automobiļu un vieglo saimnieciski izmantojamo transportlīdzekļu kvantitatīvā selektīvā izplatīšanas sistēmā pielāgot savu uzņēmējdarbības stratēģiju, nepiemērojot atbrīvojumu atrašanās vietas klauzulai, ir lietderīgi paredzēt, ka 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā izklāstītie nosacījumi stājas spēkā 2005. gada 1. oktobrī.
- (38) Komisijai regulāri būtu jāpārbauga šīs regulas piemērošana saistībā ar tās ietekmi uz konkurenci mehānisko transportlīdzekļu mazumtirdzniecībā un garantijas apkopē kopējā tirgū vai attiecīgās tā daļās. Būtu jāpārbauga šīs regulas ietekme uz izplatīto mehānisko transportlīdzekļu kopuma struktūru un līmeni, kā arī jebkura radītā ietekme uz konkurenci. Komisijai būtu arī jānovērtē šīs regulas piemērošana un jāiesniedz ziņojums ne vēlāk kā līdz 2008. gada 31. maijam,

(1) OV L 145, 29.6.1995., 25. lpp.

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Definīcijas

1. Šajā regulā:

- a) “konkurējoši uzņēmumi” ir faktiskie vai potenciālie piegādātāji tajā pašā ražojumu tirgū; ražojumu tirgus ietver preces vai pakalpojumus, kurus pircējs uzskata par savstarpēji apmaināmiem vai aizstājamiem ar līguma precēm vai pakalpojumiem to īpašību, cenas vai paredzētā izmantojuma dēļ;
- b) “nekonkurēšanas pienākumi” ir jebkuri tieši vai netieši pienākumi, kas izraisa to, ka pircējs neražo, nepērk, nepārdod vai vēlreiz nepārdod preces vai pakalpojumus, kuri konkurē ar līguma precēm vai pakalpojumiem, vai jebkuri tieši vai netieši pircēja pienākumi nopirkt no piegādātāja vai no cita piegādātāja norādīta uzņēmuma vairāk nekā 30 % no pircēja kopējiem līguma preču, atbilstošu preču vai pakalpojumu un to aizstājēju iepirkumiem attiecīgajā tirgū, ko aprēķina pēc iepirkumu vērtības iepriekšējā kalendārā gadā. Izplatītāja pienākumu pārdot mehāniskos transportlīdzekļus no citiem piegādātājiem atsevišķās tirdzniecības zāles vietās, lai izvairītos no izstrādājumu sajaukšanas, šajā regulā neuzskata par nekonkurēšanas pienākumu. Izplatītāja pienākumu lai katras markas transportlīdzekli pārdotu īpašs personāls, šajā regulā uzskata par nekonkurēšanas pienākumu, ja vien izplatītājs nav paredzējis īpašu personālu, un piegādātājs nesedz visas ar to saistītās papildu izmaksas;
- c) “vertikālās vienošanās” ir līgumi vai saskaņotās darbības, kas ieviestas divos vai vairākos uzņēmumos, kuri atbilstīgi šim līgumam katrs darbojas atšķirīgā ražošanas vai izplatīšanas ķēdes posmā;
- d) “vertikālie ierobežojumi” ir vertikālā līgumā iekļautie konkurences ierobežojumi, kas atbilst 81. panta 1. punkta darbības jomai;
- e) “ekskluzīvas piegādes pienākumi” ir jebkuri tieši vai netieši pienākumi, kas liek piegādātājam pārdot līguma preces vai pakalpojumus īpašai izmantošanai vai tālākai pārdošanai tikai vienam pircējam kopējā tirgū;
- f) “selektīvā izplatīšanas sistēma” ir izplatīšanas sistēma, kurā piegādātājs apņemas tieši vai netieši pārdot līguma preces vai pakalpojumus tikai tiem izplatītājiem vai remontētājiem, kas izraudzīti, pamatojoties uz īpašiem kritērijiem, ja šie izplatītāji vai remontētāji apņemas šīs preces vai pakalpojumus nepārdot nepilnvarotiem izplatītājiem vai neatkarīgiem remontētājiem, neierobežojot piegādātāja spējas pārdot rezerves daļas neatkarīgiem remontētājiem vai pienākumu nodrošināt neatkarīgiem tirgus dalībniekiem visu tehnisko informāciju,

diagnostikas aprīkojumu, rīkus un apmācību mehānisko transportlīdzekļu remontam un tehniskai apkopei vai vides aizsardzības pasākumu īstenošanai;

- g) “kvantitatīva selektīvā izplatīšanas sistēma” ir selektīva izplatīšanas sistēma, kurā piegādātāja noteiktie izplatītāju vai remontētāju izvēles kritēriji tieši ierobežo to skaitu;
- h) “kvalitatīva selektīvā izplatīšanas sistēma” ir selektīva izplatīšanas sistēma, kurā piegādātāja noteiktie izplatītāju vai remontētāju izvēles kritēriji ir tikai kvalitatīvi, ir pieprasīti atbilstīgi līguma precēm vai pakalpojumiem, ir paredzēti vienādi visiem izplatītājiem vai remontētājiem, kas tos piemēro, lai pievienotos izplatīšanas sistēmai, netiek piemēroti diskriminējošā veidā un tieši neierobežo izplatītāju vai remontētāju skaitu;
- i) “intelektuālā īpašuma tiesības” ietver rūpnieciskā īpašuma tiesības, autortiesības un blakustiesības;
- j) “zinātība (*know-how*)” ir nepatentētas praktiskas informācijas kopums, kas piegādātājam rodas pieredzes un pārbaužu rezultātā, un ir slepens, būtisks un precizēts; šajā sakarā “slepens” nozīmē, ka zinātības (*know-how*) komplekss kopumā vai precīzā tā sastāvdaļu apveidā un salikumā nav vispārzināms vai viegli pieejams; “būtisks” nozīmē, ka zinātība (*know-how*) ietver informāciju, kas ir neaizstājama pircējam līguma preču vai pakalpojumu izmantošanai, pārdošanai vai tālākai pārdošanai; “precizēts” nozīmē, ka zinātība (*know-how*) ir jāapraksta pietiekami plaši, lai būtu iespējams pārbaudīt, vai tā atbilst slepenības un būtiskuma kritērijiem;
- k) “pircējs” - izplatītājs vai remontētājs — ir arī uzņēmums, kurš pārdod preces vai pakalpojumus cita uzņēmuma vārdā;
- l) “pilnvarots remontētājs” ir mehānisko transportlīdzekļu remonta un tehniskās apkopes pakalpojumu veicējs, kas darbojas mehānisko transportlīdzekļu piegādātāja izveidotā izplatīšanas sistēmā;
- m) “neatkarīgs remontētājs” ir mehānisko transportlīdzekļu remonta un tehniskās apkopes pakalpojumu veicējs, kas nestrādā to mehānisko transportlīdzekļu piegādātāja izveidotā izplatīšanas sistēmā, kuru remontu un tehnisko apkopi viņš veic. Šajā regulā pilnvaroto remontētāju konkrēta piegādātāja izplatīšanas sistēmā uzskata par neatkarīgu remontētāju, ja viņš veic tādu mehānisko transportlīdzekļu remontu un tehnisko apkopi, attiecībā uz ko viņš nav attiecīgā piegādātāja izplatīšanas sistēmas darbinieks;
- n) “mehāniskais transportlīdzeklis” ir pašgājējs transportlīdzeklis, kas paredzēts izmantošanai uz publiskiem ceļiem un kam ir vismaz trīs riteņi;
- o) “pasažieru automobīlis” ir mehāniskais transportlīdzeklis, ko izmanto pasažieru pārvadāšanai un kurā nav vairāk kā astoņas sēdvietas un vadītāja sēdekļi;

- p) "vieglais saimnieciski izmantojamais transportlīdzeklis" ir mehāniskais transportlīdzeklis, kurš paredzēts preču vai pasažieru pārvadāšanai un kura maksimālā masa nepārsniedz 3,5 tonnas; ja konkrēts pārdotais vieglā saimnieciski izmantojamā transportlīdzekļa modeļa variants ir ar maksimālo masu lielāku par 3,5 tonnām, tad visus šā transportlīdzekļa modeļa variantus uzskata par vieglajiem saimnieciski izmantojamiem transportlīdzekļiem;
- q) "līgumam atbilstoši" ir visi mehānisko transportlīdzekļu modeļi, kurus izplatītājs var nopirkt no piegādātāja;
- r) "mehāniskais transportlīdzeklis kas atbilst līgumā ietvertajam modelim" ir transportlīdzeklis, uz ko attiecas izplatīšanas līgums ar citu uzņēmumu ražotāja paša vai viņa piekrišanu izveidotajā izplatīšanas sistēmā, un:
- ko sērijveidā ražojis vai samontējis ražotājs, un
- kura virsbūves veids, piedziņas veids, šasija un dzinēja tips ir identisks līgumam atbilstošam transportlīdzeklim;
- s) "rezerves daļas" ir preces, kas jāuzstāda mehāniskajam transportlīdzeklim, lai aizstātu šā transportlīdzekļa detaļas, ieskaitot tādas preces kā smērēļļas, kas nepieciešamas mehāniskā transportlīdzekļa izmantošanai, izņemot degvielu;
- t) "oriģinālas rezerves daļas" ir rezerves daļas, kas ir tādas pašas kvalitātes kā detaļas, kuras izmantotas mehāniskā transportlīdzekļa montāžai, un kas ir izgatavotas saskaņā ar specifikācijām un ražošanas un kvalitātes standartiem, kuri transportlīdzekļa ražotājam ir paredzēti attiecīgā mehāniskā transportlīdzekļa detaļu vai rezerves daļu ražošanai. Te ietvertas rezerves daļas, kas ir izgatavotas uz tās pašas ražošanas līnijas kā minētās detaļas. Ja vien nav pierādīts pretējais, tad uzskata, ka detaļas ir oriģinālas rezerves daļas, ja to ražotājs apliecina, ka rezerves daļu kvalitāte ir tāda pati kā detaļām, ko izmanto attiecīgā transportlīdzekļa montāžai, un kas ir izgatavotas saskaņā ar transportlīdzekļa ražotāja specifikācijām un ražošanas standartiem;
- u) "atbilstošas kvalitātes rezerves daļas" ir ekskluzīvas rezerves daļas, kas izgatavotas jebkurā uzņēmumā, un katrā laikā var apliecināt, ka rezerves daļu kvalitāte ir tāda pati kā detaļām, kuras izmanto vai kuras ir izmantotas attiecīgo transportlīdzekļu montāžai;
- v) "izplatīšanas sistēmas uzņēmumi" ir ražotājs un uzņēmumi, kam pats ražotājs ir uzticējies vai ar viņa piekrišanu ir uzticēts veikt līguma vai tam atbilstošu preču izplatīšanu vai remontu, vai tehnisko apkopi;
- w) "tiešais patērētājs" ietver izpirkuma nomas uzņēmēj sabiedrības, ja vien izmatotie izpirkuma nomas līgumi neparedz īpašumtiesību nodošanu vai iespēju transportlīdzekli nopirkt pirms līguma termiņa beigām.

2. Terminos "uzņēmums", "piegādātājs", "pircejs", "izplatītājs" un "remontētājs" iekļauj to atbilstošos saistītos uzņēmumus.

"Saistīti uzņēmumi" ir:

- a) uzņēmumi, kuros kādai no līgumslēdzējām pusēm tieši vai netieši:
- i) ir tiesības izmantot vairāk nekā pusi balsstiesību vai
- ii) ir tiesības iecelt vairāk nekā pusi uzraudzības padomes, direktoru padomes vai uzņēmuma likumīgas pārstāvības institūciju locekļus, vai
- iii) ir tiesības vadīt uzņēmuma darījumus;
- b) uzņēmumi, kuriem kādā līgumslēdzējā pusē vai pār kādu līgumslēdzēju pusi tieši vai netieši ir a) apakšpunktā uzskaitītās tiesības vai pilnvaras;
- c) uzņēmumi, kuros b) apakšpunktā minētam uzņēmumam tieši vai netieši ir a) apakšpunktā uzskaitītās tiesības vai pilnvaras;
- d) uzņēmumi, kuri ir līguma līgumslēdzējas puses kopā ar vienu vai vairākiem a), b) vai c) apakšpunktā minētajiem uzņēmumiem, vai kuros vienam vai vairākiem pēdējiem minētajiem uzņēmumiem kopīgi ir a) apakšpunktā uzskaitītās tiesības vai pilnvaras;
- e) uzņēmumi, kuros a) apakšpunktā minētās tiesības vai pilnvaras kopīgi ir:
- i) līgumu līgumslēdzējām pusēm vai to attiecīgiem saistītiem uzņēmumiem, kas ir minēti a) līdz d) apakšpunktā, vai
- ii) vienam vai vairākiem līguma līgumslēdzējiem vai vienam vai vairākiem saistītajiem uzņēmumiem, kas ir minēti a) līdz d) apakšpunktā, un vienai vai vairākām trešām pusēm;

2. pants

Piemērošanas joma

1. Ievērojot Līguma 81. panta 3. punktu un šīs regulas noteikums, ar šo paziņo, ka 81. panta 1. punkta noteikumi neattiecas uz vertikālajām vienošanām, ja tām ir nosacījumi, saskaņā ar kuriem puses var nopirkt, pārdot vai vēlreiz pārdot jaunus mehāniskos transportlīdzekļus, mehānisko transportlīdzekļu rezerves daļas vai mehānisko transportlīdzekļu remonta un tehniskās apkopes pakalpojumus.

Pirmo daļu piemēro tiktāl, cik šādām vertikālajām vienošanām ir vertikālie ierobežojumi.

Šajā daļā pieteikto atbrīvojumu turpmāk šajā regulā sauc "atbrīvojums".

2. Atbrīvojums attiecas arī uz šādām vertikālajām vienošanām:

- a) vertikālās vienošanās, kas noslēgtas starp uzņēmumu apvienību un tās locekļiem vai starp šādu apvienību un tās piegādātājiem, tikai tad, ja visi tās locekļi ir mehānisko transportlīdzekļu vai mehānisko transportlīdzekļu rezerves daļu izplatītāji vai remontētāji un ja neviena atsevišķa apvienības locekļa un tā saistīto uzņēmumu kopējais gada apgrozījums nepārsniedz 50 miljonus eiro; šī regula attiecas uz

vertikālajām vienošanām, kas noslēgtas ar šādām apvienībām, neierobežojot 81. panta piemērošanu horizontālām vienošanām, kuras noslēgtas starp apvienības locekļiem, vai apvienības pieņemtiem lēmumiem;

- b) vertikālās vienošanās, kas satur noteikumus par to, kā intelektuālā īpašuma tiesības piešķir pircējam vai pircējs tās izmanto, ar noteikumu, ka šie noteikumi nav šādu līgumu galvenais priekšmets un ir tieši saistīti ar to, ka pircējs vai klients preces vai pakalpojumus izmanto, pārdod vai pārdod tālāk. Atbrīvojumu piemēro ar nosacījumu, ka minētie noteikumi nesatur konkurences ierobežojumus līguma precēm vai pakalpojumiem, kuru mērķis vai sekas ir tādi paši kā vertikāliem ierobežojumiem, kam saskaņā ar šo regulu nepiemēro atbrīvojumu.

3. Atbrīvojums neattiecas uz vertikālajām vienošanām, kas noslēgtas starp konkurējošiem uzņēmumiem.

Tomēr to piemēro, ja konkurējoši uzņēmumi noslēdz neatbilstošu vertikālo vienošanos, un:

- a) pircēja kopējais gada apgrozījums nepārsniedz 100 miljonus eiro, vai
- b) piegādātājs ir preču ražotājs un izplatītājs, turpretim pircējs ir izplatītājs, kas neražo ar līguma precēm konkurējošas preces, vai
- c) piegādātājs ir pakalpojumu sniedzējs dažādos tirdzniecības posmos, turpretim pircējs nesniedz konkurētspējīgus pakalpojumus tajā tirdzniecības posmā, kad viņš pērk līguma pakalpojumus.

3. pants

Vispārēji nosacījumi

1. Ievērojot 2., 3., 4., 5., 6. un 7. punktu, atbrīvojumu piemēro ar nosacījumu, ka piegādātāja tirgus daļa attiecīgajā tirgū, kurā viņš pārdod jaunus mehāniskos transportlīdzekļus, mehānisko transportlīdzekļu rezerves daļas vai remonta un tehniskās apkopes pakalpojumus, nepārsniedz 30 %.

Tomēr tirgus daļu limits, lai atbrīvojumu piemērotu līgumiem, ar ko izveido kvantitatīvas selektīvās izplatīšanas sistēmas jaunu mehānisko transportlīdzekļu pārdošanai, ir 40 %.

Šos limitus nepiemēro līgumiem, ar ko izveido kvalitatīvās selektīvās izplatīšanas sistēmas.

2. Vertikālajām vienošanām, kas satur ekskluzīvas piegādes pienākumus, atbrīvojumu piemēro ar nosacījumu, ka pircēja tirgus daļa attiecīgajā tirgū, kurā viņš pērk līguma preces vai pakalpojumus, nepārsniedz 30 %.

3. Atbrīvojumu piemēro ar nosacījumu, ka vertikālā vienošanās, kas noslēgta ar izplatītāju vai remontētāju, paredz to, ka

piegādātājs piekrit no vertikālās vienošanās izrietošās tiesības un pienākumus nodot citam izplatīšanas sistēmas izplatītājam vai remontētājam, kuru izraugās iepriekšējais izplatītājs vai remontētājs.

4. Atbrīvojumu piemēro ar nosacījumu, ka vertikālā vienošanās, kas noslēgta ar izplatītāju vai remontētāju, paredz to, ka piegādātājam, kurš vēlas paziņot par līguma pārtraukšanu, tas jādara rakstiski, un sīki, objektīvi un atklāti jāizklāsta pārtraukšanas iemesli, lai aizkavētu piegādātājam pārtraukt vertikālo vienošanos ar izplatītāju vai remontētāju tādēļ, ka to nevar ierobežot saskaņā ar šo regulu.

5. Atbrīvojumu piemēro ar nosacījumu, ka vertikālā vienošanās, ko jaunu mehānisko transportlīdzekļu piegādātājs ir noslēdzis ar izplatītāju vai pilnvaroto remontētāju, paredz to:

- a) ka līgums ir noslēgts vismaz uz pieciem gadiem; šādā gadījumā katrai pusei jāapņemas paziņot otrai pusei par nodomu nepagarināt līgumu vismaz sešus mēnešus iepriekš;
- b) vai ka līgums ir noslēgts uz nenoteiktu laiku; šādā gadījumā par līguma pārtraukšanu abām pusēm ir jāpaziņo vismaz divus gadus iepriekš; šo termiņu samazina vismaz uz vienu gadu, ja:
- i) piegādātājam uz likuma vai īpaša līguma pamata ir pienākums maksāt piemērotu kompensāciju par līguma pārtraukšanu vai
- ii) piegādātājs līgumu pārtrauc, jo ir vajadzīga visa tīkla vai ievērojamas tā daļas pārveidošana.

6. Atbrīvojumu piemēro ar nosacījumu, ka vertikālajā vienošanās abām pusēm ir paredzētas tiesības strīdos par līgumsaistību izpildi griezties pie neatkarīga eksperta vai šķīrējtiesneša. Šādi strīdi, *inter alia*, var attiekties uz:

- a) piegādes saistībām;
- b) tirdzniecības mērķu noteikšanu vai sasniegšanu;
- c) fonda prasību īstenošanu;
- d) to, kā īstenot pienākumu sagādāt vai izmantot izstādāmus/demonstrējamus transportlīdzekļus;
- e) dažādu marku transportlīdzekļu pārdošanas nosacījumiem;
- f) jautājumu, vai aizliegums strādāt citur nekā papildu vietā uzņēmumā ierobežo spējas attīstīt uzņēmējdarbību mehānisko transportlīdzekļu izplatītājam, kas neizplata pasažieru automobiļus vai vieglos saimnieciski izmantojamus transportlīdzekļus; vai
- g) jautājumu, vai paziņojumā minētie iemesli attaisno līguma pārtraukšanu.

Tiesības kas norādītas pirmajā teikumā, neskar katras puses tiesības iesniegt prasību valsts tiesā.

7. Šā panta mērķiem tirgus daļu, kas pieder 1. panta 2. punkta e) apakšpunktā minētajiem uzņēmumiem, līdzīgi sadala katram uzņēmumam, kuram ir 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā uzskaitītās tiesības vai pilnvaras.

4. pants

Skaidri definēti ierobežojumi

(Skaidri definēti ierobežojumi, kas attiecas uz jaunu mehānisko transportlīdzekļu, remonta un tehniskās apkopes pakalpojumu vai rezerves daļu pārdošanu)

1. Atbrīvojums neattiecas uz vertikālajām vienošanām, kuru mērķis tieši vai netieši, atsevišķi vai kopā ar pārējiem pušu rīcībā esošajiem faktoriem, ir:

- a) ierobežot izplatītāju vai remontētāju spēju noteikt pārdošanas cenu, neskarot piegādātāja spēju noteikt maksimālo pārdošanas cenu vai ieteikt pārdošanas cenu, ar noteikumu, ka tā nesasniedz fiksēto vai minimālo pārdošanas cenu jebkuras puses spiediena vai piedāvātu stimulu dēļ;
- b) ierobežot pārdošanas teritoriju vai pircējus, kuriem izplatītājs vai remontētājs var pārdot līguma preces vai pakalpojumus; tomēr atbrīvojums attiecas uz:
 - i) to aktīvas pārdošanas ierobežošanu ekskluzīvajā teritorijā vai ekskluzīvai pircēju grupai, kas rezervēta piegādātājam vai ko piegādātājs piešķir citam izplatītājam vai remontētājam, ja šāda ierobežošana izplatītāja vai remontētāja pircējiem neierobežo pārdošanu;
 - ii) ierobežojumu pārdot tiešajiem patērētājiem izplatītājiem, kuri darbojas vairumtirdzniecības posmā;
 - iii) ierobežojumu selektīvās izplatīšanas sistēmas dalībniekiem pārdot jaunus mehāniskos transportlīdzekļus un rezerves daļas nepilnvarotiem izplatītājiem tirgos, kur piemēro selektīvo izplatīšanu, ievērojot i) punkta noteikumus;
 - iv) pircēja ierobežošanu pārdot detaļas, kas piegādātas pievienošanai, pircējiem, kuri varētu tās izmantot ar piegādātāju vienāda tipa preču ražošanai;
- c) ierobežot šķērspiegādes starp izplatītājiem vai remontētājiem selektīvā izplatīšanas sistēmā, ieskaitot starp izplatītājiem vai remontētājiem, kas darbojas dažādos tirdzniecības posmos;
- d) ierobežot selektīvās izplatīšanas sistēmas dalībniekiem, kas darbojas mazumtirdzniecības posmā tirgos, kur piemēro selektīvo izplatīšanu, aktīvi vai pasīvi pārdot tiešajiem patērētājiem jaunus pasažieru automobiļus vai vieglos saimnieciski izmantojamus transportlīdzekļus, jebkura mehāniskā transportlīdzekļa rezerves daļas vai remonta un tehniskās apkopes pakalpojumus jebkurai mehāniskajam transportlīdzeklim.

Atbrīvojums attiecas uz līgumiem, kas satur aizliegumu selektīvās izplatīšanas sistēmas dalībniekiem strādāt citur nekā papildu vietā uzņēmumā. Tomēr šādam aizliegumam atbrīvojumu piemēro saskaņā ar 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu;

- e) ierobežot selektīvās izplatīšanas sistēmas dalībniekiem, kas darbojas mazumtirdzniecības posmā tirgos, kur piemēro selektīvo izplatīšanu, aktīvi vai pasīvi pārdot tiešajiem patērētājiem jaunus mehāniskos transportlīdzekļus, izņemot pasažieru automobiļus vai vieglos saimnieciski izmantojamus transportlīdzekļus, neierobežojot piegādātāja spējas aizliegt minētās sistēmas dalībniekiem strādāt citur nekā papildu vietā uzņēmumā;

(Skaidri definēti ierobežojumi, kas attiecas tikai uz jaunu mehānisko transportlīdzekļu pārdošanu)

- f) ierobežot izplatītāja spējas pārdot jebkuru jaunu mehānisko transportlīdzekli, kas atbilst līgumā ietvertajam modelim;
- g) ierobežot izplatītāja spējas slēgt apakšlīgumus par remonta un tehniskās apkopes pakalpojumu veikšanu ar pilnvarotiem remontētājiem, neierobežojot piegādātāja spējas pieprasīt izplatītājam pirms pārdošanas līguma noslēgšanas paziņot tiešajam patērētājam attiecīgā pilnvarotā remontētāja vai remontētāju nosaukumu un adresi un, ja kāds no šiem pilnvarotajiem remontētājiem neatrodas tirdzniecības vietas tuvumā, tad norādīt tiešajiem patērētājiem arī, cik tālu ir no tirdzniecības vietas līdz attiecīgai remonta darbnīcai vai darbnīcām; tomēr šādus pienākumus var uzlikt tikai ar noteikumu, ka līdzīgus pienākumus uzliek arī izplatītājiem, kuru remonta darbnīcas neatrodas vienā zemes gabalā ar tirdzniecības vietu;

(Skaidri definēti ierobežojumi, kas attiecas tikai uz remonta un tehniskās apkopes pakalpojumu un rezerves daļu pārdošanu)

- h) ierobežot pilnvarotā remontētāja spējas sašaurināt savu darbību remonta un tehniskās apkopes pakalpojumu sniegšanā un rezerves daļu izplatīšanā;
- i) ierobežot selektīvās izplatīšanas sistēmas dalībniekiem mehānisko transportlīdzekļu rezerves daļu pārdošanu neatkarīgiem remontētājiem, kuri tās izmanto mehānisko transportlīdzekļu remontam vai tehniskai apkopei;
- j) tā vienošanās starp oriģinālo rezerves daļu vai atbilstošas kvalitātes rezerves daļu, remonta rīku vai diagnostikas vai cita aprīkojuma piegādātāju un mehānisko transportlīdzekļu ražotāju, kas sašaurina piegādātāja spējas pārdot šīs preces vai pakalpojumus pilnvarotiem vai neatkarīgiem izplatītājiem, vai pilnvarotiem vai neatkarīgiem remontētājiem, vai tiešajiem patērētājiem;
- k) ierobežot izplatītāju vai pilnvaroto remontētāju spējas iegūt oriģinālās rezerves daļas vai atbilstošas kvalitātes rezerves daļas no to izvēlēta trešā uzņēmuma un tās izmantot mehānisko transportlīdzekļu remontam vai tehniskai apkopei, neierobežojot jaunu mehānisko transportlīdzekļu piegādātāja spējas pieprasīt, lai viņa piegādātās oriģinālās rezerves daļas izmantotu garantijas remontu, bezmaksas apkalpošanas un atsaukšanas darbu veikšanai;

l) tā vienošanās starp mehānisko transportlīdzekļu ražotāju, kas izmanto detaļas mehānisko transportlīdzekļu sākotnējai montāžai, un šādu detaļu piegādātāju, kura sašaurina piegādātāja spējas efektīvi un viegli pamanāmi novietot savas preču zīmes vai logotipus uz piegādātājām detaļām vai rezerves daļām.

2. Atbrīvojumu nepiemēro, ja mehānisko transportlīdzekļu piegādātājs atsakās nodrošināt neatkarīgiem tirgus dalībniekiem piekļuvi visai tehniskai informācijai, diagnostikas un citam aprīkojumam, rīkiem, ieskaitot visu atbilstošu programmatūru, vai mācības, kas ir nepieciešamas, lai veiktu mehānisko transportlīdzekļu remontu un tehnisko apkopi vai vides aizsardzības pasākumu īstenošanai.

Šai piekļuvei jo īpaši jānodrošina neierobežoti izmantot mehāniskā transportlīdzekļa elektroniskās kontroles un diagnostikas sistēmas, šo sistēmu programmatūru saskaņā ar piegādātāja standarta procedūrām, norādījumus par remontu un apmācību, kā arī informāciju par diagnostikas un apkalpošanas rīku un aprīkojuma izmantošanu.

Informācija neatkarīgiem tirgus dalībniekiem jāsniedz izmantojamā formā, un piekļuve jānodrošina nediskriminējošā, tiešā un samērīgā veidā. Piekļuvi nedrīkst liegt nekādā ļaunprātīgi veidā, ja uz šo informāciju attiecas intelektuālā īpašuma tiesības vai tā ir zinātība (*know-how*).

Šajā punktā "neatkarīgie tirgus dalībnieki" ir uzņēmumi, kas ir tieši vai netieši iesaistīti mehānisko transportlīdzekļu remontā un tehniskajā apkopē, jo īpaši neatkarīgie remontētāji, remonta aprīkojuma vai rīku ražotāji, neatkarīgi rezerves daļu izplatītāji, tehniskās informācijas izdevēji, autoklubi, darbinieki, kuri sniedz palīdzību uz ceļa, darbinieki, kas piedāvā pārbaudes un testēšanas pakalpojumus un darbinieki, kuri piedāvā remontētāju apmācību.

5. pants

Īpaši nosacījumi

1. Atbrīvojums neattiecas uz šādiem jaunu mehānisko transportlīdzekļu, remonta un tehniskās apkopes pakalpojumu vai rezerves daļu pārdošanas pienākumiem, kas iekļauti vertikālajās vienošanās:

- a) jebkuriem tiešiem vai netiešiem nekonkurēšanas pienākumiem;
- b) jebkuriem tiešiem vai netiešiem pienākumiem, kas ierobežo pilnvarotā remontētāja spējas sniegt remonta un tehniskās apkopes pakalpojumus konkurējošu piegādātāju transportlīdzekļiem;
- c) jebkuriem tiešiem vai netiešiem pienākumiem, kas liek izplatīšanas sistēmas dalībniekiem nepārdot atsevišķu konkurējošu piegādātāju mehāniskos transportlīdzekļus vai rezerves daļas vai nesniegt remonta un tehniskās apkopes pakalpojumus

konkurējošu piegādātāju mehāniskiem transportlīdzekļiem;

d) jebkuriem tiešiem vai netiešiem pienākumiem, kas liek izplatītājam vai pilnvarotajam remontētājam pēc līguma pārtraukšanas neražot, nepirkt, nepārdot vai vēlreiz nepārdot mehāniskos transportlīdzekļus vai nesniegt remonta vai tehniskās apkopes pakalpojumus.

2. Atbrīvojums neattiecas uz šādiem jaunu mehānisko transportlīdzekļu pārdošanas pienākumiem, kas iekļauti vertikālajās vienošanās:

- a) jebkuriem tiešiem vai netiešiem pienākumiem, kas neļauj mazumtirgotājam attiecībā uz līguma precēm vai atbilstošām precēm piemērot izpirkuma nomas pakalpojumus;
- b) jebkuriem tiešiem vai netiešiem pienākumiem, kas pasažieru automobiļu vai vieglo saimnieciski izmantojamo transportlīdzekļu selektīvās izplatīšanas sistēmas dalībniekiem ierobežo spējas izveidot papildu tirdzniecības vai piegādes vietas citur kopējā tirgū.

3. Atbrīvojums neattiecas uz nevienu tiešu vai netiešu pienākumu pilnvarotā remontētāja uzņēmuma izvietojuma sakarā, veicot remonta un tehniskās apkopes pakalpojumus vai rezerves daļu pārdošanu, ja piemēro selektīvo izplatīšanu.

6. pants

Atbilstīgi šai regulai gūto labumu atsaukums

1. Komisija atbilstīgi Regulas Nr. 19/65/EEK 7. panta 1. punktam var atsaukt šīs regulas piešķirtos labumus, ja tā konkrētā gadījumā atklāj, ka vertikālajām vienošanām, kam šī regula piešķir atbrīvojumu, tomēr ir tādas sekas, kuras nav saderīgas ar Līguma 81. panta 3. punktā ietvertajiem nosacījumiem, un jo īpaši:

- a) ja iekļūšanu attiecīgajā tirgū vai konkurenci tajā ir ievērojami ierobežojusi konkurējošu piegādātāju vai pircēju paralēlo tīklu ieviesta līdzīgo vertikālo ierobežojumu kumulatīvā darbība; vai
- b) ja tirgū konkurence ir ierobežota un piegādātāji savstarpēji reāli nekonkurē; vai
- c) ja būtiski atšķiras līguma preču vai atbilstošu preču cenas vai piegādes nosacījumi starp ģeogrāfiskiem tirgiem; vai
- d) ja ģeogrāfiskajā tirgū piemēro diskriminējošas cenas vai pārdošanas nosacījumus.

2. Ja kādas dalībvalsts teritorijā vai tās daļā, kam ir visas noteikta ģeogrāfiska tirgus pazīmes, vertikālajām vienošanām, kurām piešķir atbrīvojumu, konkrētā gadījumā ir tādas sekas, kas nav saderīgas ar Līguma 81. panta 3. punktā ietvertajiem nosacījumiem, tad atbilstīgi 1. punkta nosacījumiem minētās dalībvalsts attiecīgās iestādes var atsaukt labumus, kas gūti, piemērojot šo regulu attiecībā uz minēto teritoriju.

7. pants

Regulas nepiemērošana

1. Ievērojot Regulas Nr. 19/65/EEK 1.a pantu, Komisija var ar regulu pasludināt, ka, ja paralēlie tīkli ar līdzīgiem vertikālajiem ierobežojumiem aptver vairāk nekā 50 % no attiecīgā tirgus, šo Regulu nepiemēro vertikālajām vienošanām, kuras minētā tirgus sakarā satur īpašus ierobežojumus.

2. Regulu, kas minēta 1. punktā, nepiemēro agrāk kā vienu gadu pēc tās pieņemšanas.

8. pants

Tirgus daļas aprēķināšana

1. Šajā regulā paredzētās tirgus daļas aprēķina:

- a) jaunu mehānisko transportlīdzekļu izplatīšanā — pamatojoties uz piegādātāja pārdoto līguma preču un atbilstošo preču apjomu, kopā ar piegādātāja pārdoto to citu preču apjomu, kuras pircējs uzskata par savstarpēji apmaināmām vai aizstājamām to īpašību, cenas vai paredzētā izmantojuma dēļ;
- b) rezerves daļu izplatīšanā — pamatojoties uz piegādātāja pārdoto līguma preču un atbilstošo preču apjomu, kopā ar piegādātāja pārdoto to citu preču apjomu, kuras pircējs uzskata par savstarpēji apmaināmām vai aizstājamām to īpašību, cenas vai paredzētā izmantojuma dēļ;
- c) remonta un tehniskās apkopes pakalpojumu sniegšanā — pamatojoties uz piegādātāja izplatīšanas tīkla dalībnieku pārdoto līguma pakalpojumu apjomu, kopā ar šo dalībnieku pārdoto to citu pakalpojumu apjomu, kurus pircējs uzskata par savstarpēji apmaināmiem vai aizstājamiem to īpašību, cenas vai paredzētā izmantojuma dēļ.

Ja aprēķiniem vajadzīgie dati par apjomu nav pieejami, var izmantot datu novērtēšanu vai *vice versa*. Ja šāda informācija nav pieejama, var izmantot kalkulācijas, kas balstītas uz pārējo ticamo tirgus informāciju. Regulas 3. panta 2. punkta mērķiem tirgus daļas aprēķināšanai izmanto attiecīgi tirgus pirkumu apjomu vai tirgus pirkumu vērtību, vai to novērtējumus.

2. Lai piemērotu šajā regulā paredzēto 30 % un 40 % tirgus daļas limitu, piemēro šādus noteikumus:

- a) tirgus daļu aprēķina, pamatojoties uz iepriekšējā kalendārā gada datiem;
- b) tirgus daļā ietver visas preces vai pakalpojumus, kas integrētiem izplatītājiem piegādāti pārdošanai;
- c) ja tirgus daļa sākumā nepārsniedz attiecīgi 30 % vai 40 %, bet turpmāk pieaug, nepārsniedzot attiecīgi 35 % vai 45 %, tad atbrīvojumu turpina piemērot divus kalendāros gadus pēc gada, kad pirmoreiz ticis pārsniegts attiecīgi 30 % vai 40 % limits;
- d) ja tirgus daļa sākumā nepārsniedz attiecīgi 30 % vai 40 %, bet turpmāk pieaug, pārsniedzot attiecīgi 35 % vai 45 %, tad atbrīvojumu turpina piemērot vienu kalendāro gadu pēc gada, kad pirmoreiz ticis pārsniegts attiecīgi 30 % vai 40 % limits;
- e) nedrīkst apvienot c) un d) apakšpunkta nosacījumus tā, ka atbrīvojuma ilgums pārsniedz divus kalendāros gadus.

9. pants

Apgrozījuma aprēķināšana

1. Lai aprēķinātu kopējo gada apgrozījumu, kas minēts attiecīgi 2. panta 2. punkta a) apakšpunktā un 2. panta 3. punkta a) apakšpunktā, saskaita kopā pēdējo piecu saimniecisko gadu apgrozījumu, ko sasniegusi vertikālās vienošanās attiecīgā puse, un apgrozījumu, ko sasnieguši ar to saistīti uzņēmumi attiecībā uz visām precēm un pakalpojumiem, izņemot visus nodokļus un citas nodevas. Šajā sakarā neņem vērā darījumus starp vertikālās vienošanās pusi un ar to saistītiem uzņēmumiem vai darījumus starp saistītajiem uzņēmumiem.

2. Atbrīvojumu turpina piemērot, ja kopējais apgrozījums jebkurā laikposmā divos saimnieciskos gados pēc kārtas ir pārsniegts, bet ne vairāk kā par 10 %.

10. pants

Pārejas posms

Līguma 81. panta 1. punktā noteikto aizliegumu nepiemēro no 2002. gada 1. oktobra līdz 2003. gada 30. septembrim attiecībā uz līgumiem, kuri jau ir spēkā 2002. gada 30. septembrī un kuri neatbilst atbrīvojuma nosacījumiem, kas paredzēti šajā regulā, bet atbilst Regulā (EK) Nr. 1475/95 paredzētajiem atbrīvojuma nosacījumiem.

11. pants

Pārraudzība un izvērtēšanas ziņojums

1. Komisija regulāri uzrauga, kā piemēro šo regulu, īpaši ņemot vērā ietekmi uz:

- a) konkurenci mehānisko transportlīdzekļu mazumtirdzniecībā un garantijas apkopē kopējā tirgū vai attiecīgās tā daļās;
- b) izplatīto mehānisko transportlīdzekļu kopuma struktūru un līmeni, kā arī jebkuru radīto ietekmi uz konkurenci.

2. Komisija sniedz ziņojumu par šo regulu ne vēlāk kā līdz 2008. gada 31. maijam, jo īpaši ņemot vērā 81. panta 3. punktā izklāstītos nosacījumus.

12. pants

Stāšanās spēkā un spēkā esamības termiņa beigas

1. Šī regula stājas spēkā 2002. gada 1. oktobrī.
2. Regulas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu piemēro no 2005. gada 1. oktobra.
3. Šīs regulas spēkā esamības termiņš beidzas 2010. gada 31. maijā.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2002. gada 31. jūlijā

Komisijas vārdā —

Komisijas loceklis

Mario MONTI